

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. S.24.0012.N

RIJKSDIENST VOOR ARBEIDSVOORZIENING, openbare instelling, met zetel te 1000 Brussel, Keizerslaan 7, ingeschreven bij de KBO onder het nummer 0206.737.484,

eiser,

vertegenwoordigd door mr. Caroline De Baets, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 1150 Brussel, Laurierlaan 1, waar de eiser woonplaats kiest,

tegen

N.E.M.,

verweerder.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het arbeidshof te Antwerpen, afdeling Antwerpen, van 9 november 2023.

Ere-sectievoorzitter Koen Mestdagh heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Henri Vanderlinden heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiser voert in zijn verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

Middel

1. Overeenkomstig artikel 114, § 1, eerste lid, Werkloosheidsbesluit wordt het dagbedrag van de werkloosheidsuitkering van de volledig werkloze vastgesteld in functie van een percentage van het gemiddeld dagloon, de gezinscategorie waartoe de werkloze behoort, bedoeld in artikel 110, het toepasselijke grensbedrag bedoeld in artikel 111, de werkloosheidsduur en het beroepsverleden.

2. Artikel 110 Werkloosheidsbesluit onderscheidt drie gezinscategorieën: de werknemer met gezinslast, omschreven in paragraaf 1, de alleenwonende werknemer, omschreven in paragraaf 2, en de samenwonende werknemer, omschreven in paragraaf 3.

Onder werknemer met gezinslast wordt krachtens artikel 110, § 1, eerste lid, 1°, onder meer verstaan de werknemer die samenwoont met een echtgenoot of echtgenote die noch over beroepsinkomens, noch over vervangingsinkomens beschikt.

Onder alleenwonende werknemer wordt krachtens artikel 110, § 2, verstaan, de werknemer die alleen woont, met uitzondering van de werknemer bedoeld in § 1, 3° tot 6°.

Onder samenwonende werknemer wordt krachtens artikel 110, § 3, verstaan de werknemer die noch bedoeld is in § 1, noch in § 2.

3. Krachtens artikel 110, § 5, eerste lid, Werkloosheidsbesluit bepaalt de minister, na advies van het beheerscomité, wat verstaan wordt onder samenwonen, beroepsinkomen, vervangingsinkomen en pleegouders, en welke voorwaarden vervuld moeten zijn om als financieel ten laste te worden beschouwd.

Krachtens artikel 60, eerste lid, Uitvoeringsbesluit Werkloosheid wordt onder beroepsinkomen verstaan elk inkomen dat voortspruit uit de uitoefening van een beroepsactiviteit, alsmede de inkomsten bedoeld in artikel 46, § 1 en § 2, Werkloosheidsbesluit.

Krachtens artikel 60, tweede lid, Uitvoeringsbesluit Werkloosheid wordt in afwijking van het eerste lid, het inkomen van de echtgenoot of echtgenote voor de toepassing van artikel 110, § 1, eerste lid, 1°, Werkloosheidsbesluit evenwel niet als een beroepsinkomen beschouwd indien gelijktijdig aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1° de werknemer doet aangifte van dit inkomen van zijn echtgenoot of echtgenote bij zijn uitkeringsaanvraag of bij de aanvang van de uitoefening van deze beroepsactiviteit;

2° dit inkomen vloeit voort uit arbeid in loondienst;

3° het brutobedrag van dit inkomen bedraagt normaal gemiddeld per maand niet meer dan 569,11 euro en de echtgenoot of echtgenote geniet voor de beschouwde maand geen vervangingsinkomen, behalve indien dit toegekend wordt ingevolge arbeidsongeschiktheid of ingevolge tijdelijke werkloosheid in de tewerkstelling met een inkomen dat in toepassing van deze bepaling niet als een beroepsinkomen wordt beschouwd en voor zover het brutobedrag van dit vervangingsinkomen, verhoogd met het inkomen uit de arbeid in loondienst, de voormelde grens niet overschrijdt.

4. Uit artikel 60 Uitvoeringsbesluit Werkloosheid volgt dat de in het tweede lid bepaalde voorwaarden cumulatief vervuld moeten zijn opdat het inkomen uit een beroepsactiviteit van de echtgenoot of echtgenote voor de toepassing van artikel 110, § 1, eerste lid, 1°, Werkloosheidsbesluit niet als een beroepsinkomen moet worden beschouwd en de werkloze uitkeringen kan genieten als werknemer met gezinslast.

Hieruit volgt dat wanneer de samenwonende echtgenoot of echtgenote van de werkloze een beroepsactiviteit uitoefent en de werkloze hiervan geen aangifte doet bij de uitkeringsaanvraag of bij de aanvang van deze beroepsactiviteit, de werkloze niet als een werknemer met gezinslast kan worden aangezien, maar als een samenwonende werknemer zoals bedoeld in artikel 110, § 3, Werkloosheidsbesluit moet worden aangezien, ongeacht of het bedrag van het inkomen uit arbeid in loondienst van de echtgenoot of echtgenote het in artikel 60, tweede lid, 3°, Uitvoeringsbesluit Werkloosheid bepaalde grensbedrag al dan niet overschrijdt.

5. Krachtens artikel 134, § 1, 2°, Werkloosheidsbesluit moet de werkloze bij zijn uitbetalingsinstelling een nieuw dossier indienen, bevattende alle stukken welke de directeur nodig heeft om over het recht op uitkeringen te beslissen en het bedrag ervan te bepalen, wanneer er zich een wijzigende gebeurtenis heeft voorgedaan die van invloed is op het recht op uitkeringen of op het bedrag ervan. Wanneer er zich een wijzigende gebeurtenis heeft voorgedaan in de persoonlijke of familiale toestand van de werkloze die van invloed is op het recht op uitkeringen of het bedrag ervan, moet het dossier krachtens artikel 134, § 2, 3°, Werkloosheidsbesluit een aangifte van de persoonlijke of familiale toestand bevatten.

6. Krachtens artikel 153, eerste lid, 2°, Werkloosheidsbesluit kan de werkloze van de uitkeringen uitgesloten worden gedurende ten minste 4 en ten hoogste 13 weken indien hij onverschuldigde uitkeringen heeft of kan ontvangen doordat hij een verplichte verklaring, anders dan deze bedoeld in artikel 134, § 3, niet of te laat heeft afgelegd. In afwijking hiervan bepaalt artikel 153, derde lid, dat de minimumduur van de uitsluiting 8 weken bedraagt indien de toepassing van dit lid het gevolg is van een onjuiste of onvolledige verklaring of van het niet of te laat afleggen van een verplichte verklaring, aangaande de gezinstoestand bedoeld in artikel 110.

Krachtens artikel 169, eerste lid, Werkloosheidsbesluit dient elke onrechtmatig ontvangen som te worden terugbetaald.

7. Uit de samenhang tussen de artikelen 110 en 134 Werkloosheidsbesluit en artikel 60 Uitvoeringsbesluit Werkloosheid volgt dat wanneer de samenwonende

echtgenoot of echtgenote van een werkloze die als werknemer met gezinslast uitkeringen geniet, gedurende zijn of haar werkloosheid een beroepsactiviteit aanvat waaruit de echtgenoot of echtgenote een beroepsinkomen verkrijgt, de werkloze verplicht is hiervan aangifte te doen. De omstandigheid dat het bedrag van het inkomen uit arbeid in loondienst van de echtgenoot of echtgenote het in artikel 60, tweede lid, 3°, Uitvoeringsbesluit Werkloosheid bepaalde grensbedrag niet overschrijdt, ontslaat de werkloze niet van die verplichting.

Wanneer de werkloze die verplichting niet of laattijdig naleeft, heeft hij voor de periode dat hij in gebreke blijft geen recht op uitkeringen als werknemer met gezinslast, maar slechts op uitkeringen als samenwonende werknemer, dient hij het teveel ontvangen verschil terug te betalen en kan hij gedurende ten minste 8 weken van het recht op werkloosheidsuitkeringen worden uitgesloten.

8. De appelrechters stellen vast dat:

- de verweerder vanaf 23 juli 2019 uitkeringen ontving als werknemer met gezinslast op grond van zijn aangifte met formulier C1 van 31 juli 2019 dat hij samenwoont met zijn echtgenote ten laste;
- het blijkt dat zijn echtgenote in de periode van 2 juni 2020 tot 1 september 2020 over een inkomen uit arbeid beschikte;
- de verweerder daarvan geen aangifte deed;
- uit de stukken van de verweerder blijkt dat zijn echtgenote in die periode was tewerkgesteld in een regime van 10 uur per week aan een basisloon van 11,35 euro;
- de echtgenote van de verweerder hierbij een inkomen genoot van 395,25 euro in juni 2020, 36,69 euro in juli 2020 en 86,79 euro in augustus 2020;
- dit inkomen manifest lager is dan het grensbedrag bepaald in artikel 60, tweede lid, 3°, Uitvoeringsbesluit Werkloosheid.

9. De appelrechters oordelen vooreerst dat de in artikel 60, tweede lid, Uitvoeringsbesluit bepaalde voorwaarden inderdaad cumulatieve voorwaarden zijn waaraan gelijktijdig moet worden voldaan en dat aan de eerste voorwaarde niet is voldaan.

Vervolgens oordelen zij evenwel dat de niet-aangifte door de verweerder van de beroepsinkomsten van zijn echtgenote in de periode van 2 juni 2020 tot 1 september 2020 niet belet dat de verweerder in die periode toch moet beschouwd worden als een werknemer met gezinslast in de zin van artikel 110, § 1, eerste lid, Werkloosheidsbesluit, op grond dat:

- artikel 60 Uitvoeringsbesluit Werkloosheid niet verhindert dat de werkloze alsnog kan bewijzen dat hij gezinshoofd is en het beroepsinkomen van de echtgenote het in het tweede lid, 3°, bepaalde grensbedrag niet overschrijdt;
- artikel 134, § 1, 2°, Werkloosheidsbesluit dat bepaalt dat een verplichte aangifte dient te gebeuren wanneer er zich gedurende de werkloosheid een wijzigende gebeurtenis voordoet “*die van invloed is*” op het recht op uitkeringen of op het bedrag ervan immers door artikel 60 Uitvoeringsbesluit Werkloosheid onverlet wordt gelaten;
- aangezien de verweerder alsnog aantoonde dat het beroepsinkomen van zijn samenwonende echtgenote in de periode van 2 juni 2020 tot 1 september 2020 het in artikel 60, tweede lid, 3°, Uitvoeringsbesluit Werkloosheid bepaalde grensbedrag niet overschrijdt, het aanvatten van die beroepsactiviteit niet kon worden beschouwd als een wijzigende gebeurtenis in zijn persoonlijke of familiale toestand die van invloed was op zijn recht op uitkeringen of op het bedrag ervan.

10. De appelrechters die aldus met schending van artikel 60, tweede lid, Uitvoeringsbesluit Werkloosheid en artikel 134, § 1, 2°, en § 2, 3°, Werkloosheidsbesluit besluiten dat het aanvatten van de beroepsactiviteit van de echtgenote geen wijzigende gebeurtenis in de persoonlijke of familiale toestand is die van invloed was op het bedrag van de uitkering waarop de verweerder gerechtigd was, verantwoordden hun beslissing niet naar recht.

Het middel is gegrond.

Kosten

11. Overeenkomstig artikel 1017, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek dient de eiser te worden veroordeeld tot de kosten.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde arrest.

Veroordeelt de eiser tot de kosten.

Verwijst de zaak naar het arbeidshof te Gent.

Bepaalt de kosten voor de eiser op 983,75 euro en op de som van 24 euro ten gunste van het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand.

Dit arrest is geweest te Brussel door het Hof van Cassatie, derde kamer, samengesteld uit eerste voorzitter Eric de Formanoir, als voorzitter, de sectievoorzitters Mireille Delange en Bart Wylleman, raadsheer Bruno Lietaert en ere-sectievoorzitter Koen Mestdagh, plaatsvervangend magistraat, en in openbare rechtszitting van 6 oktober 2025 uitgesproken door eerste voorzitter Eric de Formanoir, in aanwezigheid van advocaat-generaal Henri Vanderlinden, met bijstand van griffier Mike Van Beneden.

M. Van Beneden

K. Mestdagh

B. Lietaert

B. Wylleman

M. Delange

E. de Formanoir

VOORZIENING IN CASSATIE

Voor: De **RIJKSDIENST VOOR ARBEIDSVOORZIENING (RVA)**, openbare instelling, met ondernemingsnummer 0206.737.484, en met zetel te 1000 Brussel, Keizerslaan 7,

eiser tot cassatie,

bijgestaan en vertegenwoordigd door Meester Caroline DE BAETS, advocaat bij het Hof van Cassatie, kantoor houdende te 1150 Sint-Pieters-Woluwe, Laurierlaan 1, waar keuze van woonplaats wordt gedaan.

Tegen: De heer **N.E.M.**,

verweerder in cassatie.

Aan mevrouw de Eerste Voorzitter en de heer Voorzitter van het Hof van Cassatie,

Aan de dames en heren Raadsheren in het Hof van Cassatie,

Hooggeachte Dames en Heren,

Eiser tot cassatie heeft de eer het arrest van de 4^e kamer van het Arbeidshof Antwerpen, afdeling Antwerpen, van 9 november 2023 (2023/AA/84) aan Uw beoordeling te onderwerpen.

FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

1.

2

Op 31 juli 2019 diende verweerder in cassatie een aangifte in met het oog op werkloosheidsuitkeringen. Hij verklaarde samen te wonen met zijn echtgenote, die over geen enkele vorm van inkomsten beschikte. Op grond van die aangifte ontving hij uitkeringen als werknemer met gezinslast zoals bedoeld in artikel 110, §1 van het Werkloosheidsbesluit van 25 november 1991.

2.

Van 2 juni 2020 tot en met 1 september 2020 werd de echtgenote van verweerder als werknemer tewerkgesteld in een regime van tien uur per week. Zij ontving een loon dat onder het grensbedrag van artikel 60, tweede lid, 3°, van het Ministerieel Besluit van 26 november 1991 bleef.

Verweerder deed echter geen aangifte van dit beroepsinkomen.

3.

Vanaf 14 maart 2022 werkte de echtgenote van verweerder opnieuw. Ditmaal ontving zij een beroepsinkomen dat boven het grensbedrag van artikel 60, tweede lid, 3°, van het Ministerieel Besluit van 26 november 1991 lag.

Verweerder deed met een formulier C1 aangifte van dit inkomen van zijn echtgenote, doch er is gebleken dat die wijziging omwille van een fout bij de uitbetalingsinstelling laattijdig werd doorgegeven.

4.

Bij administratieve beslissing d.d. 12 augustus 2022 besliste de werkloosheidsdirecteur om:

- verweerder van 2 juni 2020 tot en met 1 september 2020 en van 14 maart 2022 tot en met 31 maart 2022 uit te sluiten van het recht op uitkeringen als werknemer met gezinslast en hem slechts uitkeringen toe te kennen als samenwonende werknemer (artikelen 110 en 114 Werkloosheidsbesluit);
- de onrechtmatig ontvangen uitkeringen voor deze periodes terug te vorderen (artikelen 169 en 170 Werkloosheidsbesluit);
- verweerder uit te sluiten van het recht op uitkeringen vanaf 15 augustus 2022, voor een periode van 8 weken (artikel 153 Werkloosheidsbesluit).

5.

Tegen die beslissing stelde verweerder beroep in bij de Arbeidsrechtbank Antwerpen, afdeling Mechelen.

De rechtbank vernietigde de administratieve beslissing van eiser, behalve waar het verweerder voor de periode van 14 maart t/m 31 maart 2022 uitsloot van het recht op uitkeringen als werknemer met gezinslast en hem uitkeringen toekende als samenwonende werknemer.

Wat die periode van 14 maart t/m 31 maart 2022 betreft, stelde de rechtbank vast dat eiser niet betwistte dat hij als samenwonende diende te worden beschouwd, dat de uitbetalingsinstelling tijdig in kennis was gesteld van de gewijzigde toestand en dat de uitbetaling overigens correct gebeurde. De rechtbank oordeelde evenwel dat verweerder niet kan gesanctioneerd worden voor een fout van die instelling.

Wat de periode van 2 juni 2020 t/m 1 september 2020 betreft, besliste de arbeidsrechtbank dat verweerder beschouwd moet worden als een werknemer met gezinslast omdat de beroepsinkomsten van zijn echtgenote gedurende die periode onder het grensbedrag van artikel 60 van het Ministerieel Besluit van 26 november 1991 lagen. Volgens de rechtbank hadden die inkomsten daarom geen invloed op verweeders recht op uitkeringen of op het bedrag ervan in zijn hoedanigheid van werknemer met gezinslast, zodat hij ze ook niet op grond van artikel 134 van het Werkloosheidsbesluit diende aan te geven. De rechtbank besliste dan ook dat verweerder geen uitkeringen diende terug te betalen, noch gesanctioneerd kon worden wegens niet-aangifte.

6.

Tegen dit vonnis stelde eiser hoger beroep in, dat echter werd verworpen.

Bij arrest van 9 november 2023 bevestigde het Arbeidshof het eerste vonnis. Over de periode van 14 maart t/m 31 maart 2022 stelde het Arbeidshof vast dat er geen betwisting meer bestond tussen de partijen. Over de periode van 2 juni 2020 t/m 1 september 2020 oordeelde het arbeidshof zoals de eerste rechter.

7.

Tegen voormeld arrest wendt eiser volgend cassatiemiddel aan.

ENIG MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden wetsbepalingen

- de artikelen 110, §1, 1°, §3 en §5, 114, §1, 134, §1, 2°, en §2, 3°, en 153, eerste en derde lid, en 169, eerste lid, van het Koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering (hierna: het Werkloosheidsbesluit)
- artikel 60, eerste en tweede lid, van het Ministerieel Besluit van 26 november 1991 houdende de toepassingsregelen van de werkloosheidsreglementering (hierna het M.B. van 25 november 1991)

Aangevochten beslissing en motieven

Het bestreden arrest verklaart het hoger beroep van eiser ongegrond en het eerste vonnis bevestigend, vernietigt het de beslissing van eiser van 12 augustus 2022. Het beslist dat verweerder voor de periode van 2 juni 2020 t/m 1 september 2020 recht heeft op werkloosheidsuitkeringen als werknemer met gezinslast, zodat hij geen uitkeringen moet terugbetalen, en dat verweerder geen inbreuk heeft gepleegd, zodat hij niet kan gesanctioneerd worden. Het beslist hiertoe op grond van volgende motieven :

“ 4. TEN GRONDE

4.1 Uitsluiting van het recht op uitkeringen op grond van de artikelen 110 en 114 Werkloosheidsbesluit

4.1.1 Wettelijke principes

Het dagbedrag van de werkloosheidsuitkering wordt berekend in functie van de gezinscategorie waartoe de werkloze behoort.

Voor het bepalen van het bedrag van de werkloosheidsuitkeringen wordt een onderscheid gemaakt tussen drie categorieën van rechthebbenden naargelang hun gezinssituatie [voetnoot] :

- *werknemers met gezinslast (gezinshoofden);*
  - *werknemers die samenwonen met personen die zelf over een beroeps- of vervangingsinkomen beschikken (samenwonenden);*
- *de andere werknemers (alleenstaanden).*

Onder samenwonende werknemer wordt verstaan, de werknemer die geen Werknemer met gezinslast is, en evenmin een alleenstaande werknemer. (voetnoot)

De werknemer die samenwoont met een echtgenoot, die noch over beroepsinkomen, noch over vervangingsinkomen beschikt is een werknemer met gezinslast. [voetnoot]

In uitvoering van artikel 110, §1, 5° van het Werkloosheidsbesluit bepaalt artikel 60 van het ministerieel besluit van 26 november 1991 houdende toepassingsregelen van de werkloosheidsreglementering [voetnoot] het volgende:

"Onder beroepsinkomen wordt verstaan elk inkomen dat voortspruit uit de uitoefening van een beroepsactiviteit alsmede de inkomsten bedoeld in artikel 46, § 1 en § 2, van het koninklijk besluit.

In afwijking van het eerste lid wordt het inkomen van de echtgen(o)t(e) voor de toepassing van artikel 110, § 1, eerste lid, 1 a, van het koninklijk besluit evenwel niet als een beroepsinkomen beschouwd indien gelijktijdig aan de volgende voorwaarden voldaan is :

1° de werknemer doet aangifte van dit inkomen van zijn echtgeno(o)t(e) bij zijn uitkeringsaanvraag of bij de aanvang van de uitoefening van deze beroepsactiviteit;

2° dit inkomen vloeit voort uit arbeid in loondienst;

3° het bruto-bedrag van dit inkomen bedraagt normaal gemiddeld per maand niet meer dan 569,11 EUR [te indexeren bedrag (voetnoot)] en de echtgeno(o)t(e) geniet voor de beschouwde maand geen vervangingsinkomen, behalve indien dit toegekend wordt ingevolge arbeidsongeschiktheid of ingevolge tijdelijke werkloosheid in de tewerkstelling met een inkomen dat in toepassing van deze bepaling niet als een beroepsinkomen wordt beschouwd en voor zover het brutobedrag van dit vervangingsinkomen, verhoogd met het inkomen uit de arbeid in loondienst, de voormelde grens niet overschrijdt.

(...)

De vereiste vermeld in het tweede lid, 3°, is slechts vervuld indien gelijktijdig voldaan wordt aan volgende voorwaarden :

1° het contractueel voorziene loon voor een volledige maand overschrijdt de voormelde grens niet; deze voorwaarde geldt slechts indien de werknemer verbonden is door een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur of door één of meer aaneensluitende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde duur, waarvan de totale duur ten minste één maand bedraagt;

2° het werkelijk ontvangen loon voor de beschouwde kalendermaand overschrijdt de voormelde grens niet. Voor de toepassing van het tweede lid, 3°, wordt het inkomen van de echtgeno(o)t(e), voortvloeiend uit arbeid in loondienst, geacht betrekking te hebben op de periode tijdens dewelke de echtgeno(o)t(e) verbonden was door een arbeidsovereenkomst.

(...)"

4.1.2 Periode dat de echtgenote beroepsinkomsten genoot: periode 2 juni 2020 tot en met 1 september 2020:

Met een aangifteformulier CI van 31 juli 2019 verklaarde de heer E.M. dat hij samenwoonde met zijn echtgenote, mevrouw F.A., ten laste. Op grond van deze aangiftes ontving hij vanaf 23 juli 2019 uitkeringen als werknemer met gezinslast.

Het blijkt evenwel dat zijn echtgenote over een inkomen uit arbeid beschikte van 2 juni 2020 tot en met 1 september 2020. De heer E.M. deed hiervan geen aangifte.

Uit de stukken van de heer E.M. [voetnoot] blijkt dat mevrouw F.A. in die periode was tewerkgesteld bij Hands@home BV in een regime van 10 uur per week aan een basisuurloon van 11,35 euro. Zij genoot hierbij een inkomen van 395,25 euro (juni 2020), 36,69 euro (juli 2020) en 86,79 euro (augustus 2020). Het betreft een inkomen dat manifest lager is dan het grensbedrag zoals voorzien in artikel 60, tweede lid, 3° van het MB van 26 november 1991.

De RVA argumenteert dat aan de voorwaarden zoals voorzien in artikel 60 van het MB van 26 november 1991 cumulatief moet worden voldaan, wat volgens haar betekent dat aan alle voorwaarden gelijktijdig moet worden voldaan zijn. Zij stelt dat de heer E.M. de beroepsactiviteit van zijn echtgenote niet heeft aangegeven waardoor aan de eerste voorwaarde van artikel 60, tweede lid van het MB van 26 november 1991 niet is voldaan.

Het arbeidshof oordeelt dat de voorwaarden van artikel 60, tweede lid van het MB van 26 november 1991 inderdaad cumulatieve voorwaarden betreffen nu hierin sprake is van het feit dat "gelijktijdig" aan de drie opgesomde voorwaarden dient worden voldaan te zijn vooraleer het inkomen van de echtgenote voor de toepassing van artikel 110, § 1, eerste lid, 1°, van het Werkloosheidsbesluit niet als een beroepsinkomen zou worden beschouwd.

De heer E.M. kan niet ontkennen dat niet werd voldaan aan de eerste voorwaarde van artikel 60, tweede lid van het MB van 26 november 1991 doch verwijst naar artikel 134 van het Werkloosheidsbesluit dat luidt als volgt:

§ 1. De werkloze moet bij zijn uitbetalingsinstelling een nieuw dossier indienen, bevattende alle stukken welke de directeur nodig heeft om over het recht op uitkeringen te beslissen en het bedrag ervan te bepalen, wanneer:

(...)

§ 2. Het dossier bedoeld in § 1 moet inzonderheid een aangifte van de persoonlijke en familiale toestand bevatten indien:

(...)

3° "er zich een wijzigende gebeurtenis heeft voorgedaan in de persoonlijke of familiale toestand van de werkloze die van invloed is op het recht op uitkeringen of op het bedrag ervan."

Ook de RVA verwijst in haar administratieve beslissing van 12 augustus 2022 met betrekking tot de uitsluiting op grond van de artikelen 110 en 114 van het Werkloosheidsbesluit ten andere expliciet naar dit artikel 134.

De heer E.M. argumenteert dat, gezien het inkomen uit beroepsactiviteit van zijn echtgenote geen invloed had op het bedrag van de werkloosheidsuitkering, er op grond van voormeld artikel geen aangifteplicht bestond.

Het arbeidshof oordeelt dat er in casu inderdaad toepassing kan worden gemaakt van artikel 134 van het Werkloosheidsbesluit nu het aanvangen van de beroepsactiviteit van zijn echtgenote, mevrouw F.A., niet kan worden beschouwd als een wijzigende gebeurtenis in zijn persoonlijke of familiale toestand die van invloed was op zijn recht op uitkeringen of op het bedrag ervan. Evenwel dient de heer E.M., bij gebrek aan aangifte conform artikel 60, tweede lid van het MB van 26 november 1991, te bewijzen dat het inkomen van zijn echtgenote het daarin voorziene grensbedrag niet overschrijdt.

Anders gesteld, het gebrek aan aangifte overeenkomstig artikel 60 van het MB van 26 november 1991 betekent naar het oordeel van het arbeidshof niet dat er geen werkloosheidsuitkeringen dienen toegekend te worden in functie van de reële gezinscategorie waartoe de werkloze behoort overeenkomstig artikel 110 van het Werkloosheidsbesluit.

Het arbeidshof komt om volgende redenen tot dit besluit:

De Koning heeft, zoals hierboven reeds werd aangegeven, in artikel 110, § 1, 5° van het Werkloosheidsbesluit aan de Minister de bevoegdheid verleend om te bepalen wat verstaan dient te worden onder de begrippen samenwonen, beroepsinkomen, vervangingsinkomen en

pleegouders, en welke voorwaarden vervuld moeten zijn om als financieel ten laste te worden beschouwd.

Aldus kwam HOOFDSTUK XIV "Bepalingen ter uitvoering van de artikelen 110, 119, 123 en 129 van het koninklijk besluit, betreffende het bedrag van de daguitkering" van het MB van 26 november 1991 tot stand.

Het is in uitvoering van deze bevoegdheid dat de Minister in artikel 60 van het MB van 26 november 1991 als algemene regel heeft bepaald dat elk inkomen moet worden beschouwd als een beroepsinkomen en tegelijk de 'voorwaarden heeft bepaald waaraan moet worden voldaan opdat het beroepsinkomen van de echtgeno(o)t(e) -in afwijking van de algemene regel- niet zou worden beschouwd als een beroepsinkomen dat de hoedanigheid van werknemer met gezinslast zou kunnen verhinderen. De aangifte bij de aanvang van deze beroepsactiviteit is bijgevolg één van de voorwaarden.

Uit geen enkele bepaling blijkt daarentegen dat artikel 60 van het MB van 26 november 1991 zou verhinderen dat de werkloze werknemer alsnog kan bewijzen dat hij gezinsloos is en dat het beroepsinkomen het grensbedrag zoals bepaald in artikel 60, tweede lid, 3° van het MB van 26 november 1991 niet overschrijdt.

De Minister had immers niet de bevoegdheid om af te wijken van artikel 134, § 1, 2° Werkloosheidsbesluit waarbij een verplichte aangifte dient te gebeuren wanneer er zich gedurende de werkloosheid een wijzigende gebeurtenis heeft voorgedaan "die van invloed is" op het recht op uitkeringen of op het bedrag ervan.

Gezien het voormelde hoofdstuk XIV van het MB van 26 november 1991 geen betrekking heeft op artikel 134 van het Werkloosheidsbesluit blijft deze bepaling bijgevolg onverminderd van kracht.

Uit de stukken blijkt dat het aanvatten van de beroepsactiviteit van de echtgenote van de heer E.M. niet kon worden beschouwd als een wijzigende gebeurtenis in zijn persoonlijke of familiale toestand die van invloed was op zijn recht op uitkeringen of op het bedrag ervan. Hierdoor dienen werkloosheidsuitkeringen toegekend te worden in functie van zijn reële gezinscategorie waartoe hij behoort.

Het is ten andere precies een inbreuk op dit artikel 134 van het Werkloosheidsbesluit en niet een inbreuk op artikel 60 van het MB van 26 november 1991, welke tot sancties, zoals ten deze toegepast door de RVA, kan leiden.

Zo bepaalt artikel 153 van het Werkloosheidsbesluit, waarop de RVA zich steunt om de heer E.M. gedurende 8 weken uit te sluiten van het recht op uitkeringen, immers het volgende:

De werkloze kan van de uitkeringen uitgesloten worden gedurende ten minste 4 weken en ten hoogste 13 weken indien hij onverschuldigde uitkeringen heeft of kan ontvangen doordat hij:

1° een onjuiste of onvolledige verklaring heeft afgelegd;

2° een verplichte verklaring; anders dan deze bedoeld in artikel 134 § 3, niet ofte laat heeft afgelegd.

De werkloze kan van de uitkeringen uitgesloten worden gedurende ten minste 4 weken en ten hoogste 13 weken indien bij de toepassing van artikel 139/1 blijkt dat hij gehandeld heeft met het oogmerk onverschuldigde uitkeringen te ontvangen.

In afwijking van het eerste lid bedraagt de minimumduur evenwel 8 weken indien de toepassing van dit lid het gevolg is van een onjuiste of onvolledige verklaring of van het niet

of het te laat afleggen van een verplichte verklaring, aangaande de gezinstoestand bedoeld in artikel 110."

De "verplichte" verklaring zoals hierboven vermeld is de aangifte zoals voorzien in artikel 134, § 1, 2° en §2, 2° van het Werkloosheidsbesluit. Het moet gaan om een wijzigende gebeurtenis in de persoonlijke of familiale toestand van de werkloze die van invloed is op zijn recht op uitkeringen of op het bedrag ervan.

Gezien de heer E.M. voldoende naar recht aantoonde dat het beroepsinkomen van zijn echtgenote het grensbedrag van artikel tweede lid, 3° van het MB van 26 november 1991 niet overschrijdt, dient hij beschouwd te worden als een werknemer met gezinslast in de zin van artikel 110, § 1, eerste lid Werkloosheidsbesluit.

Besluitend, de heer E.M. moet beschouwd worden als een werknemer met gezinslast in de periode van 2 juni 2020 tot en met 1 september 2020.

Omtrent de periode 14 maart 2022 tot en met 31 maart 2022 bestaat er geen betwisting meer tussen partijen.

4.2. Terugvordering

Om hogervermelde redenen dient de terugvorderingsbeslissing die betrekking heeft op de periode dat de echtgenote van de heer E.M. beroepsinkomsten genoot welke het grensbedrag zoals voorzien in artikel 60, tweede lid, 3° van het MB van 26 november 1991 niet overschreden vernietigd te worden.

De heer E.M. dient immers verder als werknemer met gezinslast beschouwd te worden.

4.3 Administratieve sanctie

Bij de bestreden beslissing van de directeur van het werkloosheidsbureau van 12 augustus 2022 werd de heer E.M. uitgesloten van het recht op uitkeringen vanaf 15 augustus 2022 gedurende een periode van 8 weken op grond van artikel 153 van het Werkloosheidsbesluit waarbij rekening gehouden werd met de duur en de aard van de inbreuk.

Ook deze opgelegde sanctie dient te worden vernietigd om reden dat er zich voor de periode van 2 juni 2020 tot en met 1 september 2020 geen wijzigende gebeurtenis heeft voorgedaan in de persoonlijke of familiale toestand van de werkloze die van invloed is op zijn recht op uitkeringen of op het bedrag ervan. De heer E.M. heeft aldus geen inbreuk gepleegd op artikel 134 van het Werkloosheidsbesluit. Hierdoor kan de RVA zich niet beroepen op de artikelen 153 van het Werkloosheidsbesluit om enige sanctie op te leggen.

Voor de periode van 14 maart 2022 tot en met 31 maart 2022 kan worden gewezen op door de uitbetalingsinstelling erkende fout in verband met de laattijdige aangifte.

Grievens

1.

Om recht te hebben op uitkeringen, moet de werkloze, krachtens artikel 44 van het Werkloosheidsbesluit, wegens omstandigheden onafhankelijk van zijn wil zonder arbeid en zonder loon zijn.

Uit artikel 114, §1 van het Werkloosheidsbesluit blijkt dat het bedrag van de uitkeringen afhankelijk is van (onder meer) de gezinscategorie waartoe de werkloze behoort, bedoeld in artikel 110.

2.

Zoals uit artikel 110 van hetzelfde besluit blijkt, zijn er drie gezinscategorieën, met name de werknemer met gezinslast (§1), de alleenstaande werknemer (§2) en de samenwonende werknemer (§3).

Overeenkomstig artikel 110, §1 van hetzelfde besluit wordt onder werknemer met gezinslast verstaan, (onder meer) de werknemer die (1°) samenwoont met een echtgeno(o)t(e), die noch over beroepsinkomens, noch over vervangingsinkomens beschikt. Een alleenwonende werknemer is, overeenkomstig artikel 110, §2, de werknemer die alleen woont met uitzondering van de werknemer bedoeld in §1, 3° en 6°. Een samenwonende werknemer is, overeenkomstig artikel 110, §3, de werknemer die noch bedoeld is in §1, noch in §2.

Hieruit volgt dat de vraag of de werkloze die samenwoont met zijn echtgenote onder de gezinscategorie werknemer met gezinslast dan wel onder de gezinscategorie samenwonende werknemer valt, afhankelijk is van de vraag of zijn echtgenote een beroepsinkomen heeft.

3.

Overeenkomstig artikel 110, §5 bepaalt de minister, na advies van het beheerscomité, wat verstaan wordt onder samenwonen, beroepsinkomen, vervangingsinkomen en pleegouders, en welke voorwaarden vervuld moeten zijn om als financieel ten laste te worden beschouwd.

Artikel 60, eerste lid, van het Ministerieel Besluit van 26 november 1991 houdende de toepassingsregelen van de werkloosheidsreglementering bepaalt dat onder beroepsinkomen wordt verstaan elk inkomen dat voortspuit uit de uitoefening van een beroepsactiviteit alsmede de inkomsten bedoeld in artikel 46, §1 en §2, van het Koninklijk besluit.

In afwijking hiervan wordt, krachtens artikel 60, tweede lid, van hetzelfde ministerieel besluit, voor de toepassing van artikel 110, §1, eerste lid, 1°, van het werkloosheidsbesluit, het inkomen van de echtgeno(o)t(e) niet als een beroepsinkomen beschouwd indien gelijktijdig aan de volgende voorwaarden voldaan is:

1° de werknemer doet aangifte van dit inkomen van zijn echtgeno(o)t(e) bij zijn uitkeringsaanvraag of bij de aanvang van de uitoefening van deze beroepsactiviteit;

2° dit inkomen vloeit voort uit arbeid in loondienst;

3° het bruto-bedrag van dit inkomen bedraagt normaal per maand niet meer dan 569,11 EUR en de echtgeno(o)t(e) geniet voor de beschouwde maand geen vervangingsinkomen, behalve (...).

Hieruit volgt dat de inkomsten die de samenwonende echtgenote uit een beroepsactiviteit ontvangt, in principe een beroepsinkomen uitmaken. Zij zijn dat enkel niet indien cumulatief voldaan is aan de drie voormelde voorwaarden, waaronder de voorwaarde van aangifte, hetzij bij de aanvraag tot uitkeringen (indien de echtgenote op dat ogenblik beroepsinkomsten ontvangt), hetzij bij aanvang van de beroepsactiviteit (indien zij pas gedurende de werkloosheid beroepsinkomsten ontvangt).

De aangifte strekt ertoe de RVA in de mogelijkheid te stellen om de aard en het bedrag van de inkomsten te bepalen en in functie daarvan te bepalen of het al dan niet om een beroepsinkomen gaat en in functie daarvan te bepalen onder welke gezinscategorie de werkloze valt en op welk bedrag aan uitkeringen hij recht heeft.

4.

Uit de samenhang van bovenvermelde bepalingen volgt dat wanneer de samenwonende echtgenote van de werkloze gedurende de werkloosheid een beroepsactiviteit aanvangt waaruit zij inkomsten ontvangt en de werkloze hiervan geen aangifte doet, de werkloze niet langer recht heeft op uitkeringen als werknemer met gezinslast maar als samenwonende werknemer, en dit ook indien die beroepsinkomsten het in hogervermeld artikel 60 bepaalde grensbedrag niet overschrijden.

5.

Uit artikel 134, §1, 2° van het Werkloosheidsbesluit blijkt dat wanneer er zich gedurende de werkloosheid een wijzigende gebeurtenis heeft voorgedaan die van invloed is op het recht op uitkeringen of op het bedrag ervan, de werkloze een nieuw dossier moet indienen. Wanneer er zich een wijzigende gebeurtenis heeft voorgedaan in de persoonlijke of familiale toestand van de werkloze die van invloed is op het recht op uitkeringen of het bedrag ervan, moet het dossier, krachtens artikel 134, §2, 3°, een aangifte van de persoonlijke of familiale toestand bevatten.

De aangifte heeft tot doel de RVA in de mogelijkheid te stellen te controleren of en in welke mate de wijzigende gebeurtenis een aanpassing noodzaakt van het recht op of het bedrag van de uitkeringen. De aangifteverplichting is van openbare orde.

6.

Krachtens artikel 153, eerste lid, 2° van het Werkloosheidsbesluit kan de werkloze ten minste 4 weken en ten hoogste 13 weken van de uitkeringen uitgesloten worden indien hij onverschuldigde uitkeringen heeft of kan ontvangen doordat hij een verplichte verklaring, anders dan deze bedoeld in artikel 134, §3 niet of te laat heeft afgelegd. In afwijking hiervan bepaalt artikel 153, derde lid, de minimumduur van de uitsluiting op 8 weken indien er sprake is van een onjuiste of onvolledige aangifte of het niet of te laat afleggen van een verplichte verklaring aangaande de gezinstoestand bedoeld in artikel 110.

Krachtens artikel 169, eerste lid, Werkloosheidsbesluit dient elke onrechtmatig ontvangen som te worden terugbetaald.

7.

Uit de samenhang van alle bovenvermelde bepalingen volgt dat wanneer de samenwonende echtgenote van een werkloze die als werknemer met gezinslast uitkeringen ontvangt, gedurende de werkloosheid een beroepsactiviteit aanvangt waaruit zij inkomsten ontvangt, de werkloze verplicht is hiervan aangifte te doen en dat indien hij dat niet doet, hij voor die periode geen recht op uitkeringen als werknemer met gezinslast kan behouden en gedurende ten minste 8 weken van het recht op uitkeringen kan uitgesloten worden wegens niet-aangifte.

De omstandigheid dat de beroepsinkomsten van zijn samenwonende echtgenote het in artikel 60, tweede lid, van het M.B. van 26 november 1991 bedoelde grensbedrag niet overschrijden, doet hieraan geen afbreuk.

Ook dan wijzigen die beroepsinkomsten immers de gezinstoestand van de werkloze op een wijze die het bedrag van zijn uitkeringen beïnvloedt, nu zij zonder aangifte een beroepsinkomen uitmaken waardoor de werkloze niet langer onder de gezinscategorie van werknemer met gezinslast valt, maar onder de categorie van samenwonende werknemer. De aangifteplicht berust in dat geval m.a.w. tegelijk op artikel 60, tweede lid, van het M.B. van 26 november 1991 en op artikel 134, §1, 2° en §2, 3° van het Werkloosheidsbesluit.

8.

Hoewel het arbeidshof aanneemt dat de door artikel 60 van het M.B. van 26 november 1991 voorgeschreven aangifte van de beroepsinkomsten van de samenwonende echtgenote een voorwaarde is om die inkomsten niet te beschouwen als een beroepsinkomen dat eraan in de weg staat dat de werkloze als werknemer met gezinslast wordt beschouwd (p. 10), beslist het niettemin dat de niet-aangifte door verweerder van de beroepsinkomsten van zijn echtgenote in de werkloosheidsperiode van 2 juni 2020 t/m 1 september

2020 zonder gevolg is op zijn recht op uitkeringen als werknemer met gezinslast of op het bedrag ervan, zodat hij niet gehouden is tot teruggave van onterecht ontvangen uitkeringen en hij evenmin gesanctioneerd kan worden met een uitsluiting van uitkeringen gedurende ten minste 8 weken (p. 12).

Het arbeidshof besluit hiertoe op grond van de redenering dat aangezien verweerder alsnog aantoonde dat de beroepsinkomsten van zijn samenwonende echtgenote in de periode van 2 juni 2020 t/m 1 september 2020 het grensbedrag van artikel 60, tweede lid, 3° van het M.B. van 26 november 1991 niet overschreden, hij ook voor die periode dient beschouwd te worden als werknemer met gezinslast zoals bedoeld in artikel 110, §1 Werkloosheidsbesluit en er zich voor die periode dus geen wijzigende gebeurtenis heeft voorgedaan in zijn persoonlijke of familiale toestand die van invloed is op het bedrag van zijn uitkeringen zoals bedoeld in artikel 134, §1, 2° en §2, 3° Werkloosheidsbesluit (p. 11).

9.

Door zo te oordelen, miskent het bestreden arrest de draagwijdte en het doel van de in artikel 60, tweede lid, van het M.B. van 26 november 1991 bedoelde aangifte, alsook de draagwijdte en het doel van de in artikel 134, §1, 2° en §2, 3° van het Werkloosheidsbesluit bedoelde aangifteplicht, en verantwoordt het zijn beslissing niet naar recht (schending van alle in het middel aangevoerde bepalingen).

Toelichting

Vgl. 5 november 2001, S.00.0082.F; Cass. 22 juni 1998, S.97.0101.N; Cass. 14 oktober 1991, A.C. 1991-92, 151.

OM DEZE REDENEN,

Besluit ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie, voor eiser, dat het U behage, hooggeachte Dames en Heren, het bestreden arrest te vernietigen, te bevelen dat van de vernietiging melding gemaakt wordt in de kant van het arrest, de zaak en partijen naar een ander arbeidshof te verwijzen, en over de kosten uitspraak te doen als naar recht.

Brussel, 12 februari 2024

Caroline De Baets